

جهت‌گیری‌ها و اهداف اساسی استراتژی ۲۰۵۰ کشور قزاقستان

کد موضوعی: ۲۲۰

شماره مسلسل: ۱۵۳۴۵

فروردین‌ماه ۱۳۹۶

معاونت پژوهش‌های اقتصادی

دفتر: مطالعات اقتصادی

فهرست مطالب

۱	چکیده.....
۱	مقدمه.....
۲	۱. وضعیت قزاقستان از سال ۱۹۹۷ تاکنون در تناظر با استراتژی توسعه ۲۰۳۰.....
۲	۱-۱. عمده دستاوردهای کسب شده در دوره زمانی طی شده.....
۵	۲-۱. ده چالش مهم قرن ۲۱.....
۷	۲. اهداف پیش روی کشور قزاقستان «بیان استراتژی قزاقستان ۲۰۵۰».....
۷	۲-۱. تغییرات بسیار چارچوب مشکلات آینده.....
۸	۲-۲. قزاقستان در سال ۲۰۵۰ به کجا می خواهد برسد؟.....

جهت‌گیری‌ها و اهداف اساسی استراتژی ۲۰۵۰ کشور قزاقستان

چکیده

تصمیم‌گیران و سیاستمداران قزاقستان ضمن پیاده‌سازی استراتژی ۲۰۳۰ در زمینه توسعه، اکنون در حال تهیه، تدوین و ارائه استراتژی ۲۰۵۰ برای کشور می‌باشند.

در استراتژی ۲۰۵۰ کشور قزاقستان بیان شده است که وضعیت مردم قزاقستان و ارزش‌های آن در سال هدف به شرح ذیل است: اقشار تحصیلکرده آزاد و مسلط به سه زبان، صلح‌طلب، آماده دریافت دانش جدید، بهره‌ور، میهن‌دوست، با بهترین آموزش و درمان، حاکمیت قانون در عین لزوم حفظ شرایط هویت فرهنگی خود (زبان، معنویت، سنت و ارزش‌ها).

هدف اصلی این استراتژی آن است که قزاقستان تا سال ۲۰۵۰ به ۳۰ کشور توسعه‌یافته جهان بدل شود و دستاوردها و الگوی توسعه باید برپایه مسیر نوین سیاسی باشد. این گزارش خلاصه‌ای از استراتژی مذکور است.

مقدمه

ریاست‌جمهور قزاقستان آقای نورسلطان نظربایف، اخیراً طی یک سخنرانی^۱ استراتژی این کشور برای سال ۲۰۵۰ را اعلام کرد. این سخنرانی در چندین بخش ارائه شده است:

بخش اول - مسیر طی شده از سال ۱۹۹۷ تاکنون (عمده دستاوردهای کشور و بیان مهمترین چالش‌های پیش رو)،

بخش دوم - بیان اهداف پیش روی کشور قزاقستان و بیان «استراتژی قزاقستان ۲۰۵۰»؛ (که شامل: مسیر جدید سیاسی برای آن کشور و ذکر تفصیلی رویکردها و محورهای اساسی کشور، سیاست‌های مرتبط و اقدامات و الزامات پیش روی همه ارکان کشور در آن راستا)،

بخش سوم - ذکر ۱۰۰ گام مشخص برای اجرای پنج اصلاح نهادی مدنظر رئیس‌جمهوری شامل:

۱. تشکیل دستگاه دولتی معاصر (۱۵ گام)
۲. حکومت قانون (۱۹ گام)
۳. صنعتی شدن و رشد اقتصادی (۵۰ گام)
۴. آینده مشترک ملت (هویت و وحدت) (۶ گام)
۵. دولت شفاف (و پاسخگو) (۱۰ گام)

در این گزارش^۱ تلاش شده تا خلاصه‌های کاربردی و محتوایی از این سخنرانی تهیه شده و در قالب جداولی مهمترین محورها و رویکردها، سیاست‌های مورد نظر و اقدامات اجرایی و عملیاتی بیان گردد. هدف از تهیه این خلاصه، آگاهی از اقدامات و سیاست‌های توسعه‌ای کشورهای همسایه و آشنا شدن با نوع نگرش، نگاه و اولویت‌بندی آنها به مسائل بلندمدت است. این متن صرفاً خلاصه سخنرانی رئیس‌جمهور کشور قزاقستان بوده و ادعاهای وی مورد بررسی قرار نگرفته و روایت گزارش مبتنی بر گفتار وی می‌باشد.

۱. وضعیت قزاقستان از سال ۱۹۹۷ تاکنون در تناظر با استراتژی توسعه ۲۰۳۰

۱-۱. عمده دستاوردهای کسب شده در دوره زمانی طی شده

الف) کشور قدرتمند و موفق (تثبیت استقلال و کسب جایگاه بین‌المللی)

بزرگترین دستاورد، به وجود آوردن قزاقستان مستقل است. انجام اصلاحات مهم سیاسی و قانونی، انتخاب شهر آستانه به‌عنوان پایتخت، برعهده گرفتن ریاست سازمان امنیت و همکاری اروپا به‌عنوان اولین کشور در میان کشورهای شوروی سابق و برگزاری نمایشگاه بین‌المللی اکسپو^۲ - ۲۰۱۷ در کشور.

ب) روند استوار دموکراسی و آزادسازی

هدف ما اول اقتصاد و بعد سیاست بوده است. هر مرحله اصلاحات سیاسی به سطح و وضعیت اقتصادی کشور بستگی دارد. لذا به‌طور مداوم در پی آزادسازی سیاسی هستیم، کشور گام‌به‌گام به استانداردها در زمینه دموکراسی و حقوق بشر نزدیک‌تر می‌شود و توانسته‌ایم قوانین و حقوق بنیادین را در قانون اساسی ثبت نماییم.

ج) رضایت عمومی و صلح گروه‌های مختلف اجتماعی، قومی و مذهبی

با وجود تنوع قومی، فرهنگی و مذهبی توانستیم صلح و ثبات کشور را حفظ کنیم. امروزه حامی ۱۴۰ قوم و ۱۷ مذهب هستیم؛ ثبات مدنی و رضایت اقوام بزرگترین دارایی و اندوخته ما است.

د) اقتصاد ملی و نقش‌ها در تقسیمات جهانی نیروی انسانی

اولین کشور در بین کشورهای مشترک‌المنافع هستیم که الگوی نوین اقتصاد مبتنی بر مالکیت خصوصی و بازار آزاد را شکل دادیم و تا امروز بیش از ۱۶۰ میلیارد دلار سرمایه خارجی جذب کرده‌ایم. به‌طور نظام‌مند به اقتصاد ملی، تنوع دادیم. در ۱۵ سال اخیر یکی از پنج کشور با بالاترین رشد اقتصادی بوده و در رتبه‌بندی مراکز بین‌المللی اقتصادی در جایگاه جهانی ۵۱ قرار داریم.

۱. لازم به توضیح است که کلیه عبارات و مطالب بیان شده در این گزارش عیناً برگرفته از سخنرانی ریاست‌جمهوری کشور قزاقستان می‌باشد که توسط سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برای مرکز پژوهش‌های مجلس ارسال شده است و دخل و تصرفی در عبارات انجام نگرفته است.

هـ) سیاست توانمندسازی اجتماعی

این سیاست رضایت و ثبات جامعه را تأمین کرده است؛ در ۱۵ سال اخیر درآمد قزاقستان ۱۶ برابر افزایش یافته و تعداد افراد با درآمد کمتر از هزینه زندگی ۷ برابر و تعداد بیکاران دو برابر کاهش یافته است. همچنین در طول ۱۵ سال اخیر بودجه و هزینه‌های آموزش و پرورش ۱۵ برابر افزایش پیدا کرده است.

و) مشروعیت بین‌المللی و رسمیت در جهان

در سیاست‌های جهانی و مراودات بین‌المللی، کشور یک شریک مسئولیت‌پذیر و قابل اعتماد به حساب می‌آید و از اعتبار قابل توجهی برخوردار است. در چند سال اخیر قزاقستان ریاست سازمان امنیت و همکاری اروپا، سازمان همکاری شانگهای، سازمان همکاری اسلامی و سازمان پیمان امنیت جهانی را برعهده داشته و نقش شایسته‌ای در تأمین امنیت جهانی انرژی و مواد غذایی دارد.

ز) ایفای نقش فعال در ترویج برنامه منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای

قزاقستان نقش کلیدی در ایجاد منطقه آزاد و عاری از سلاح هسته‌ای در آسیای مرکزی ایفا کرده و پیشنهاد این کشور در خصوص ثبت روز ۲۶ آگوست به‌عنوان «روز بین‌المللی علیه آزمایش‌های هسته‌ای» پذیرفته شد.

ح) تدوین استراتژی قزاقستان ۲۰۳۰ و نتایج اصلی آن

این استراتژی منجر شد تا در بحران ۲۰۰۸-۲۰۰۹ اقتصاد ملی قزاقستان به رشد خود ادامه داده و دستاوردهای ذیل را نیز داشته باشد:

– امنیت ملی: برای اولین بار در تاریخ، کشور مرزهای مشخصی که از سوی جامعه جهانی به رسمیت شناخته شود به دست آورد. هرگونه اختلاف مرزی از بین رفته و هیچ‌گونه مناقشاتی با همسایگان برای نسل‌های بعد وجود ندارد. ارتش قوی، مدرن، قابل دفاع و نظام قانونی مؤثر ایجاد شده است.

– ثبات سیاسی و وحدت ملی: سیاست‌های کشور در خصوص ثبات سیاسی و وحدت ملی در کشوری با ۱۲۰ قوم و ۱۷ مذهب، براساس الگوی توسعه و دمکراتیک موفق بوده است.

کشور، دولت و مجلس چند حزبی دارد و جامعه مدنی در حال رشد و رسانه‌های مستقل در حال فعالیتند، ۱۸۰۰۰ سازمان غیردولتی در زمینه‌های مختلف فعالیت می‌کنند، ۲۵۰۰ رسانه که بیش از ۹۰ درصد آن خصوصی است وجود دارد و قزاقستان امروز میزبان چهار کنگره رهبران ادیان جهانی و سنتی و نیز مرکز مهم گفتگوی فرهنگ‌ها و مذاهب مختلف است.

– توسعه اقتصادی: توسعه اقتصادی کشور براساس اقتصاد بازار آزاد و میزان بالای سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی است. ما کشوری پویا با رشد اقتصادی سریع و با درآمد متوسط هستیم.

– بهداشت، رفاه و آموزش و پرورش شهروندان: همچنان در حال پیگیری و تکمیل شرایط لازم برای تأمین خدمات بهداشتی با کیفیت مناسب برای کل کشور هستیم و پیوسته برای توسعه و دسترسی آموزشی و پرورشی با هزینه و کیفیت مناسب تلاش می‌کنیم.

– مدیریت منابع انرژی: منابع انرژی شامل مجموعه نفت و گاز نیروی محرکی است برای اقتصاد و باعث رشد و توسعه سایر صنایع نیز می‌شود. لذا نیاز مبرم به ایجاد صنایع مدرن و مؤثر تولید نفت و گاز داشته‌ایم.

– توسعه زیرساخت‌ها: توسعه زیرساخت‌ها یکی از اهداف اصلی بوده است و با توجه به موفقیت‌های حاصل شده علاوه بر تأمین شغل برای مردم، اکنون وارد یک نظام ارتباطی منطقه‌ای و جهانی شده‌ایم، در طی این مدت بالغ بر ۴۸ هزار کیلومتر جاده و ۱۱۰۰ کیلومتر خطوط ریلی ساخته و بازسازی شده است. از جمله با افتتاح راه‌آهن («وزن» تا کشور ترکمنستان) به کشورهای حاشیه خلیج فارس و شرق آسیا دسترسی پیدا کردیم و با ساخت جاده کارگس - ژتیگن دروازه شرقی باز شد و به بازار چین و آسیای شرقی نزدیک شدیم.

– دولت تخصصی: در حال حاضر کشور دارای دولت حرفه‌ای و تخصصی شده و از نظام سنتی مدیریت آزاد شده است و گروه مدیران جدید شکل گرفته است. ما موفق به ایجاد نوعی انقلاب در مدیریت دولتی شده‌ایم و روی بهبود کیفیت ارائه خدمات عمومی برای مردم تمرکز کردیم.

وضعیت عمده برخی شاخص‌ها طبق سخنان ریاست‌جمهور کشور قزاقستان در جدول ۱ با عنوان وضعیت کلی برخی شاخص‌های اقتصادی کشور قزاقستان بیان شده است.

جدول ۱. وضعیت کلی برخی شاخص‌های اقتصادی کشور قزاقستان

۲۰۱۱-۲۰۱۲	۱۹۹۷	وضعیت شاخص‌ها
۲۸ تریلیارد تنگه	۱/۷ تریلیارد تنگه	حجم اقتصادی [تولید ناخالص داخلی]
۱۲۰۰۰ دلار	۱۵۰۰ دلار	سرانه تولید ناخالص داخلی
۲۵/۸	۳/۷	رشد بخش تولید نفت و گاز در تولید ناخالص داخلی
۶۳۱ میلیارد تنگه	۴۶ میلیارد تنگه	بودجه دولت
۱۶ برابر		رشد تولید ناخالص داخلی نسبت به سال ۱۹۹۷
۱۶ برابر		رشد تجارت خارجی نسبت به سال ۱۹۹۷
۲۰ برابر		رشد حجم تولیدات صنعتی نسبت به سال ۱۹۹۷
۳ برابری		رشد استخراج نفت نسبت به سال ۱۹۹۷
۵ برابری		رشد استخراج گاز طبیعی نسبت به سال ۱۹۹۷
۹/۳ برابر		رشد دستمزد متوسط شهروندان نسبت به سال ۱۹۹۷
۱۶ برابر		رشد درآمد عمومی شهروندان نسبت به سال ۱۹۹۷
۱۰ برابر		افزایش متوسط حقوق بازنشستگی نسبت به سال ۱۹۹۷
۱۵ برابر		رشد هزینه‌های آموزش و پرورش نسبت به سال ۱۹۹۷
۲ برابر کاهش		رشد تعداد بیکاران نسبت به سال ۱۹۹۷
۷ برابر کاهش		رشد تعداد افراد با درآمد کمتر از هزینه زندگی نسبت به سال ۱۹۹۷
۱۷ میلیون نفر	۱۴ میلیون نفر	جمعیت کشور
۷۰ سال		عمر متوسط مردم
۳۵ سال		میانگین سنی کشور

وضعیت شاخص‌ها	۱۹۹۷	۲۰۱۱-۲۰۱۲
میزان افزایش بورس‌های آموزش و تحصیلات عالی		۱۸۲ درصد
میزان پوشش تعلیمات پیش‌مدرسه‌ای		۹۴/۷ درصد

مأخذ: تلخیص محقق از بخش‌های گوناگون متن سخنرانی رئیس‌جمهور قزاقستان.

۲-۱. ده چالش مهم قرن ۲۱

اگر بخواهیم به توسعه ادامه داده و در مسیر استراتژی‌مان پیشرفت کنیم باید به ده چالش اصلی کشور و منطقه توجه کنیم.

چالش اول - شتاب موقعیت تاریخی

در زمان معاصر جهان مدام در حال تغییر و سرعت تحولات چشمگیر است. در ۲۰ سال اخیر تمام حوزه‌های زندگی جامعه مدرنیزه شده و آنچه را که بسیاری از جوامع دیگر در ۱۰۰ و حتی ۱۵۰ سال به دست آوردند ما در این مدت کوتاه به آن رسیدیم. لکن در جامعه هنوز عدم تعادل‌هایی وجود دارد که بر روحیه و انتظارات عمومی مردم تأثیر می‌گذارد و ما باید آنها را برطرف کنیم.

چالش دوم - عدم تعادل جمعیتی جهانی

پس از ۴۰ سال تعداد انسان‌های بالاتر از ۶۰ سال بیشتر از تعداد آدم‌های پایین‌تر از ۱۵ سال خواهد شد که این باعث ایجاد مشکلاتی در بازار کار و کمبود منابع انسانی شده و موجب ایجاد موج جدیدی از مهاجرت و افزایش تنش‌های اجتماعی در سراسر جهان خواهد شد.

در قزاقستان با فشار تقاضای کار در برخی از مناطق کشور مواجه هستیم چرا که مهاجران غیرقانونی بازارهای کار محلی را بی‌ثبات کرده‌اند. همچنین به احتمال زیاد در آینده با روند معکوس مهاجرت نیروی کار به خارج از کشور روبرو خواهیم بود. میانگین سنی کشور ما ۳۵ سال است و این یک فرصت بزرگ است، در کشور هر کس می‌تواند برای خود شغل پیدا کند و هر فرد امکان ایجاد شغل برای دیگران را هم دارد که این دستاورد بزرگ ماست.

چالش سوم - خطر امنیت جهانی مواد غذایی

با توجه به رشد چشمگیر جمعیت جهان و افزایش مشکل تأمین مواد غذایی، این برای ما یک فرصت بزرگ است. زیرا یکی از بزرگترین صادرکنندگان غلات جهان و دارای سرزمین بزرگ با طبیعت پاک برای تولید مواد غذایی طبیعی سالم هستیم. البته به یک نوع جدیدی از تفکر دولتی نیاز داریم تا قادر به ایجاد یک جهش بزرگ در تولید محصولات کشاورزی باشیم.

چالش چهارم - کمبود شدید آب

در طول ۶۰ سال گذشته مصرف آب آشامیدنی در جهان ۸ برابر افزایش یافته است. در اختیار داشتن منابع آب در حال تبدیل شدن به یک موضوع عمده ژئوپلیتیک و یکی از علل تنش و درگیری در جهان است. کشور قزاقستان

مشکل شدید تأمین آب، خصوصاً آب آشامیدنی سالم دارد و در حال حاضر با مسئله جدی استفاده از منابع آب رودخانه‌های مرزی مواجه هستیم. با وجود اینکه موضوع پیچیده است، ولی ما نباید آن را سیاسی کنیم.

چالش پنجم - امنیت انرژی جهانی

تا سال ۲۰۵۰ استفاده از فناوری‌ها امکان تولید ۵۰ درصد انرژی مصرفی کشور از منابع انرژی جایگزین و سبز را فراهم می‌کند. زندگی بشر در آن زمان دیگر به نفت و گاز وابسته نیست و قزاقستان یکی از عناصر کلیدی امنیت انرژی در جهان است. لذا کشور ما که دارای ذخایر بزرگ نفت و گاز است، از سیاست خود به‌عنوان شریک استراتژیک قابل اعتماد و همکاری متقابل و سودمند بین‌المللی در حوزه انرژی عقب‌نشینی نخواهد کرد. بنابراین تا می‌توانیم باید به استخراج منابع انرژی سرعت ببخشیم.

چالش ششم - منابع طبیعی پایان‌پذیر

در شرایط محدودیت و کاهش بی‌سابقه منابع طبیعی زمین، رشد مصرف منابع با روند متغیری همراه خواهد بود. کشور ما دارای چندین ویژگی و مزیت است، لکن باید در رابطه با منابع و ثروت طبیعی خود تجدیدنظر کرده و هوشمندانه منابع طبیعی را به عاملی برای رشد اقتصادی پایدار تبدیل کنیم.

چالش هفتم - انقلاب صنعتی سوم

بشریت در آستانه انقلاب سوم صنعتی قرار دارد که در آن مفهوم تولید تغییر می‌کند. پیشرفت فناوری، ساختار و نیازهای بازارهای جهانی را تغییر می‌دهد. فناوری‌های دیجیتال، نانو رباتیک و فناوری‌های نوین پزشکی و سایر دستاوردهای علمی به واقعیت معمول و روزمره تبدیل خواهند شد که نه تنها محیط زیست، بلکه انسان را تغییر خواهند داد.

چالش هشتم - افزایش بی‌ثباتی اجتماعی

یکی از بزرگترین مشکلات کنونی جهان، رشد بی‌ثباتی اجتماعی ناشی از نابرابری‌های اجتماعی است. با وجود ۲۰۰ میلیون نفر که در جهان نمی‌توانند کار پیدا کنند. قزاقستان در پایین‌ترین سطح بیکاری در تاریخ معاصر خود است، لکن بحران اقتصادی در حال تبدیل به بحران اجتماعی و سیاسی است و به قزاقستان نیز فشار خواهد آورد و توانایی‌های ما را خواهد آزمود. بنابراین مسئله مهم برای ما تحکیم ثبات اجتماعی در جامعه ما می‌باشد.

چالش نهم - بحران ارزش‌های تمدن ما

جهان با بحران شدید ارزشی و بینشی (جهان‌بینی) مواجه شده است. صدای تقابل تمدن‌ها، پایان تاریخ و شکست چند فرهنگی بیش از پیش شنیده می‌شود و برای ما خیلی مهم است که درگیر این گونه ایدئولوژی‌ها نشویم. باید زندگی در همزیستی مذاهب و فرهنگ‌های گوناگون را انتخاب کنیم و مجری گفتگوی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها باشیم. در قرن ۲۱ قزاقستان باید جایگاه مدیریت منطقه‌ای خود را تقویت کرده و به پل گفتگو و همکاری بین شرق و غرب تبدیل شود.

چالش دهم - تهدید جدید بی ثباتی در جهان

ما شاهد رخداد‌های بزرگ جهانی هستیم که یک بحران جدید نیست، بلکه ادامه بحران سال‌های ۲۰۰۷ - ۲۰۰۹ است. از عملکرد نظام اقتصادی جهانی در سال ۲۰۱۳ - ۲۰۱۴ شاید کاسته شده و این امر باعث سقوط قیمت‌های مواد خام در جهان می‌شود. رکود اقتصادی اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا نیز ممکن است نیازهای کشورهای توسعه‌یافته برای مواد خام را کاهش دهد. ورشکستگی حداقل یک کشور منطقه اتحادیه اروپا می‌تواند منجر به اثر دمینیوی شود که این امر ذخایر بین‌المللی و صادرات ما را تحت‌الشعاع خود قرار داده و با کاهش ذخایر ارزی، فشار نرخ ارز و تورم را تشدید کند. این امر بر وضعیت اقتصادی و اجتماعی تأثیر منفی خواهد گذاشت، لذا باید یک مسیر عقلانی، منسجم و هماهنگ میان دولت و جامعه طی شود تا برای هرگونه تغییر و هر سناریویی از وضعیت جهان آماده باشیم.

۲. اهداف پیش روی کشور قزاقستان «بیان استراتژی قزاقستان ۲۰۵۰»

۲-۱. تغییرات بسیار چارچوب مشکلات آینده

برای پاسخگویی به چالش‌های جدید، چارچوب استراتژی ۲۰۳۰ کفایت نمی‌کند. بلکه باید افق برنامه‌ریزی خود را گسترش داده و مانند ۱۵ سال پیش یک جهش تفکر داشته باشیم. پس بنا به دلایل ذیل نیازمند تدوین استراتژی ۲۰۵۰ خواهیم بود:

۱. قزاقستان باید کشوری پیشرفته باشد. زیرا جامعه ما به بلوغ رسیده است. در حال حاضر، دستور کار متفاوت با زمان تشکیل کشور خواهد بود. ماهیت و عمق تحولات جهانی و وابستگی متقابل بین‌المللی نیاز به توسعه درازمدت و پایدار را ایجاد می‌نماید. پس «پیش‌بینی قابل کنترل» در شرایط نامنظم امروز به یک ابراز توسعه کشورها تبدیل می‌شود.

۲. استراتژی «قزاقستان ۲۰۳۰» برای دوران استقرار دولت ایجاد شده بود که بیشتر اهداف و شاخص‌های اساسی تحقق یافته است.

۳. ما در حال رویارویی با چالش‌ها و تهدیدهای ایجاد شده در موقعیت جدید هستیم، تهدیدها و چالش‌هایی که ماهیت جامع داشته و همه کشورهای و مناطق را پوشش می‌دهند. به‌عنوان مثال هیچ کس انتظار بحران اقتصادی بی‌سابقه با مقیاس جهانی که شرایط جدید اقتصادی و موقعیت ژئوپلیتیکی کاملاً غیرمنتظره‌ای ایجاد کند را نداشت. پس با توجه به قابلیت اصلاح برنامه‌ها و اوضاع استراتژیک ما در شرایط جدید، پیشنهاد می‌کنیم مسیر جدید سیاسی ملت تا سال ۲۰۵۰ ترسیم شود.

باید درک کنیم که زمان و شرایط، تغییرات خود را در برنامه‌های ما اعمال خواهند کرد، ۲۰۵۰، تنها یک تاریخ نمادین نیست، یک مهلت واقعی است که امروز تمام جامعه جهانی بر آن تمرکز کرده است. بنابراین، مهم است که از امروز به فکر ارائه راهکارهای صحیح باشیم. امروزه تعداد کشورها و حتی

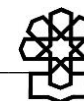
شرکت‌های بزرگ بین‌المللی که استراتژی‌های درازمدت (نیم قرن آینده) برای خود طراحی می‌کنند در حال افزایش است.

هدف اصلی ما این است که تا سال ۲۰۵۰ به ۳۰ کشور توسعه‌یافته جهان برسیم. دستاوردهای ما و الگوی توسعه قزاقستان باید بر پایه مسیر نوین سیاسی باشد. توسعه استراتژی قزاقستان ۲۰۳۰ و استراتژی «قزاقستان ۲۰۵۰» همراستای هم می‌باشند و بیانگر مسیر جدید سیاسی ملت تا سال ۲۰۵۰ است و پاسخی است برای این سؤالات که: ما که هستیم؟ به کجا می‌رویم؟ و در سال ۲۰۵۰ به کجا خواهیم رسید؟

۲-۲. قزاقستان در سال ۲۰۵۰ به کجا می‌خواهد برسد؟

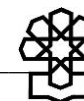
ملت باید آماده مبارزه اقتصادی جهانی باشد و درک کند که موفقیت نصیب قوی‌ترین‌ها خواهد شد. باید فعالیت هدفمند و مؤثر در راستای اهداف اولیه ذیل داشته باشیم:

- اداره پیشرفت و تقویت دولت،
  - حرکت به سوی اصول جدید سیاست‌های اقتصادی،
  - پشتیبانی همه‌جانبه از کارآفرینی به‌مثابه نیروی محرک اقتصاد ملی،
  - شکل‌دهی الگوی نوین اجتماعی،
  - طراحی و اجرای نظام کارآمد و نوین آموزش و پرورش و بهداشت و درمان،
  - ارتقای مسئولیت‌پذیری، اثربخشی و عملکرد دستگاه اجرایی،
  - تبیین سیاست‌های بین‌المللی و دفاعی پاسخگو برای چالش‌های جدید.
- در راستای رسیدن به این اهداف چه کارهایی باید انجام دهیم؟
- در این مسیر با توجه به اینکه قزاقستان کشوری سکولار و آزاد از لحاظ دینی است، ضمن تأمین آزادی عقیده شهروندان، با هر نوع تلاش برای تحمیل خودسرانه هنجارهای اجتماعی که خلاف قوانین و عرف باشند به‌طور جدی مقاومت خواهد شد. لکن ملت ما فرهنگ، سنت و آداب و رسوم خود را دارد. پس نخستین اقدام طراحی برنامه ملی فعالیت‌های سال ۲۰۱۳ به فوریت است، به‌گونه‌ای که سند اساسی شامل، دستورالعمل‌های دقیق، تبیین و مشخص شده و تفکیک مسئولیت سران قوای مجریه، مقننه و قضایی و نظارت ویژه دولت برای آماده‌سازی و پیاده‌سازی آن تهیه شود.
- در ادامه در جدول ۲ جهت‌گیری‌های اساسی و اهداف استراتژی قزاقستان - ۲۰۵۰، استخراج شده از بخش‌های مختلف سخنرانی رئیس‌جمهور کشور قزاقستان، براساس محورها و رویکردهای اساسی، سیاست‌ها و اقدامات مرتبط به‌صورت خلاصه ارائه می‌شود. همچنین در جدول ۳ خلاصه‌ای از وضعیت قزاقستان در برخی شاخص‌ها در سال (۲۰۱۳) و پیش‌بینی آنها برای سال‌های ۲۰۱۵، ۲۰۲۰ و ۲۰۵۰ بیان شده است.

جدول ۲. جهت‌های اساسی و اهداف استراتژی قزاقستان - ۲۰۵۰

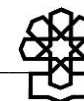
محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
جهت‌گیری‌های اساسی استراتژی قزاقستان - ۲۰۵۰		
۱. بهره جستن از سیاست اقتصادی جدید	۱. عملگرایی اقتصادی جامع در اصول سودآوری، بازگشت سرمایه و رقابت (شکست کلی‌نگری‌ها و رویکردهای فعلی)	- قبول بلااستثنای تمام راهکارهای اقتصادی و مدیریتی از نظر بهینه‌سازی اقتصادی و منابع درازمدت - ایجاد نقاط جدید رشد اقتصادی، دستیابی به بازارهای جدید به گونه‌ای که قزاقستان به‌عنوان یک شریک تجاری با حفظ حقوق برابر حاضر باشد. - ترسیم چشم‌انداز و نقشه راهبردی مناسب سرمایه‌گذاری با هدف توسعه ظرفیت‌های بالقوه اقتصادی، سودآوری و بازدهی سرمایه‌گذاری‌ها - ایجاد و تقویت بخش خصوصی مؤثر در اقتصاد، رشد همکاری‌های دولت و بخش خصوصی، تشویق و حمایت دولت از صادرات
	۲. سیاست جدید منابع انسانی (موفقیت سیاست جدید اقتصادی برپایه نیرو و منابع انسانی استوار است)	- تقویت نیروها و منابع مدیریتی از طریق ابزارهای معاصر مدیریتی و اصول مدیریت شرکتی در بخش دولتی - بهره جستن از تقسیم کار بین‌المللی کار و جذب بهترین متخصصین خارجی از بازارهای آزاد - استفاده از منابع انسانی با تجربه و دانش گسترده بین‌المللی در بخش مدیریتی جهت مدرنیزه کردن مدیریت تولید و آموزش همزمان منابع انسانی خود
۲. مدرنیزه و به‌روز شدن سیاست‌های کلان اقتصادی دولت	۱. سیاست بودجه	- تسلط بر اصول جدید سیاست بودجه از طریق به حداقل رساندن کسری بودجه و هزینه کرد در چارچوب امکانات خود، تأمین امنیت درازمدت ذخایر برای روز مبادا - نگرش دقیق، محتاطانه و اندیشیده به فرآیندهای بودجه‌ای و مالی - بودجه دولت در پروژه‌های سودآور ملی متمرکز شود (مانند تنوع‌بخشی به اقتصاد و توسعه زیرساخت‌ها و گزینه‌های جدید طرح‌های سرمایه‌گذاری از نظر بازدهی و تأثیر، سود و فایده برای مردم)
	۲. سیاست مالیاتی	- تبیین یک نظام مالیاتی مطلوب (برای طرح‌ها و گروه‌های فعال مشمول مالیات در حوزه تولید و فناوری‌های نوین) - ادامه دادن به سیاست آزادسازی مالیاتی و طبقه‌بندی گمرکی - ساده کردن نظارت مالیاتی و تشویق شرکت‌کنندگان بازار به رقابت به‌جای پیدا کردن راه گریز از پرداخت مالیات - کاهش عملی نظارت مالیاتی به‌گونه‌ای که تا ۵ سال آینده همه سیستم گزارش مالیاتی خود را الکترونیک کنند

محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
		<ul style="list-style-type: none"> - لحاظ کردن نظام وام مالیاتی جهت تشویق فعالیت‌های سرمایه‌گذاری کارآفرین از سال ۲۰۲۰ - جامعه‌محور نمودن سیاست نوین مالیاتی از طریق حذف مالیات از افراد و شرکت‌هایی که در حوزه آموزش و پرورش و بیمه خود، خانواده یا کارکنان خود سرمایه‌گذاری می‌کنند.
	۳. سیاست‌های پول و اعتبار	<ul style="list-style-type: none"> - تأمین امنیت درآمدهای هر قزاقستانی و نگه داشتن میزان تورم در سطح قابل قبول برای رشد اقتصادی. (حفظ تورم یک چالش امنیت اجتماعی کشور و چالش اصلی بانک ملی [مرکزی] و دولت از ۲۰۱۳ تاکنون است) - تأمین مالی بخش واقعی اقتصاد با منابع اعتباری - عدم پرداخت وام‌های مشکل‌ساز دور (بلندمدت) - ایجاد نظام کاملاً نوین مالی و اعتباری توسط بانک ملی [مرکزی] و دولت با هماهنگی ریاست‌جمهوری
	۴. سیاست مدیریت وام‌های دولتی و خارجی	<ul style="list-style-type: none"> - کنترل دائمی میزان بدهی کشور - کاهش کسری بودجه در بخش تولید ناخالص داخلی از ۲/۱ درصد در سال ۲۰۱۳ به ۱/۵ درصد در سال ۲۰۱۵ - کنترل میزان بدهی بخش نیمه‌دولتی
۳. رویکرد نوین نسبت به توسعه زیرساخت (تغییر جهت توسعه اقتصادی)	۱. ادغام اقتصاد ملی قزاقستان در اقتصاد جهانی	<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد صنایع مشارکتی در منطقه، اروپا، آسیا و آمریکا نظیر احداث بنادر در کشورهای دارای دسترسی مستقیم به آب‌های آزاد و تأسیس پایانه‌های حمل‌ونقل و پشتیبانی در مناطق کلیدی جهان و ایجاد برنامه مخصوص «ادغام جهانی زیرساخت‌ها» - توسعه ظرفیت و امکانات بالقوه حمل‌ونقل و ترابری بین‌المللی به گونه‌ای که در سال ۲۰۵۰، ۱۰ برابر افزایش یابد - ارتقای صادرات به بازارهای جهانی به گونه‌ای که تقاضا برای محصولات و خدمات در درازمدت وجود داشته باشد.
	۲. حرکت به سوی مناطق اقتصادی داخل کشور	<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد زیرساخت‌های تابع قانون بازدهی - ایجاد زیرساخت‌های پیشرفته برای نظام حمل‌ونقل جهت پوشش زیرساخت‌های مهم حیاتی و اقتصادی لازم در مناطق دورافتاده و مناطق با تراکم پایین جمعیتی - طراحی و ترسیم برنامه دولتی رشد و توسعه زیرساخت‌ها تا سال ۲۰۱۳
۴. نوسازی نظام مدیریت دارایی‌های دولتی	- کشور همچون یک شرکت جامع کار کند و دولت هسته اصلی آن باشد. (در نظر گرفتن تمام فرآیندها به‌عنوان یک کل و مجموعه)	<ul style="list-style-type: none"> - افزایش ظرفیت تولیدی کشور - سرمایه‌گذاری عاقلانه و با اطمینان با معیار سودآوری (میزان بازدهی سرمایه‌گذاری بالاتر) - اختصاص اعتبارات صندوق ذخیره ملی به پروژه‌های استراتژیک بلندمدت

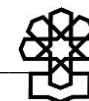
محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
		<ul style="list-style-type: none"> - تشویق و حمایت بخش‌های پدید آمده بر اثر انقلاب صنعتی سوم - تقویت رشد ظرفیت و امکانات تبادل در زمینه فناوری اطلاعات - تشویق و تقویت شرکت‌های خصوصی در جهت سرمایه‌گذاری در حوزه پژوهش و فناوری به گونه‌ای که برای فناوری نوین ما در بازار تقاضا باشد. - حمایت تنها از شرکت‌هایی که فعالیت و تأثیر مهم اجتماعی و عملکرد استراتژیک دارند و بازدهی خود را اثبات می‌کنند.
	<ul style="list-style-type: none"> - توسعه استراتژی پیشرو	<ul style="list-style-type: none"> - به حداکثر رساندن صادرات مواد خام به بازارهای جهانی - اندوخته و پس‌انداز کردن سرمایه‌های حاصل از منابع موجود - افزایش شتاب تولید و عرضه منابع طبیعی به بازارهای جهانی جهت بهره‌مندی از سطح بالای تقاضای جهانی و تغییر ساختار مواد خام و نیازهای آینده کشورها - توسعه تولید انرژی‌های جایگزین و کسب فناوری کاربرد منابع انرژی خورشید و انرژی باد ضمن حفظ جایگاه خود در بازار هیدروکربن‌ها - اتخاذ استراتژی مخصوص برای بهره‌مندی از درآمد فروش منابع طبیعی برای ۳۵ سال آینده: تعیین اولویت‌ها، شریک‌ها، برنامه‌ریزی همه فعالیت‌های سال‌های آتی.
۵. پیاده‌سازی نظام نوین مدیریت منابع طبیعی در کشور	<ul style="list-style-type: none"> - تولیدات سازگار با محیط زیست (ذخیره استراتژیک مواد خام هیدروکربنی)	<ul style="list-style-type: none"> - توقف مهلت قانونی استفاده از معادن جهت جذب سرمایه‌گذاری - تبدیل صادرات مواد خام به همکاری در حوزه پردازش منابع طبیعی و تبادل فناوری‌های نوین - جذب سرمایه‌گذاران تنها با شرط وارد کردن فناوری‌های مدرن استخراج و پردازش - اجازه استخراج منابع طبیعی به سرمایه‌گذاران خارجی تنها در صورت ایجاد تولیدات جدید - نشان دادن ظرفیت و امتیازات خود. برای جذب سرمایه‌گذاری، انتقال فناوری جهت تبدیل شدن قزاقستان به قطب منطقه‌ای برای سرمایه‌گذاری و بهترین منطقه اوراسیا - ایجاد دیوار دفاعی در برابر بحران‌های اقتصادی با ذخیره استراتژیک مواد خام هیدروکربنی که پایه امنیت کشور خواهد بود.

محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
۶. برنامه‌ریزی برای مرحله بعدی صنعتی شدن	<ul style="list-style-type: none"> - طرح توسعه فناوری (استراتژی تشکیل شاخه‌های جدید بازار برای تولیدکنندگان داخلی) 	<ul style="list-style-type: none"> - نوسازی تمام داشته‌های تولیدی مطابق با جدیدترین استانداردهای فناوری جهان تا سال ۲۰۵۰ - رقابت‌پذیر شدن تولیدات و محصولات داخلی (مشارکت در ایجاد فضای اقتصادی جامع با کشورهای روسیه و بلاروس) - توسعه تولیدات نوین با تمرکز بر گسترش تولیدات مواد خام و فرآوری شده - تمرکز برنامه دولتی و الزامی توسعه صنعت و فناوری بر واردات تجهیزات صنعتی و تبادل فناوری - گسترش جایگاه قزاقستان در بازار خدمات فضایی تا سال ۲۰۳۰ از طریق: - ساخت کارخانه احداث مجموعه آزمایش فضاپیما در شهر آستانه، نظام کنترل از راه دور، سیستم ملی نظارت ماهواره‌ای و زیرساخت‌های زمینی و سیستم ناوبری ماهواره‌ای با دقت بالا - پیاده‌سازی برنامه Green4 در چهار شهر پیرامون آستانه و ایجاد سازمان بین‌المللی «پول سبز» در سال ۲۰۱۳
اساسی‌ترین مسائل جهت آماده‌سازی کشور برای انقلاب صنعتی سوم		
۱. نوسازی عمومی کشاورزی	<ul style="list-style-type: none"> - افزایش تولید محصولات کشاورزی 	<ul style="list-style-type: none"> - افزایش مناطق و سطح کشت - افزایش قابل توجه محصولات کشاورزی با به‌کارگیری فناوری‌های نوین - ایجاد پایگاه تولید علوفه در سطح جهانی - قرار گرفتن در جایگاه نخست جهانی در تولید بومی و ایجاد برندهای ملی قابل رقابت جهانی
۱. نوسازی عمومی کشاورزی	<ul style="list-style-type: none"> - توسعه دامداری و تجارت خرد و متوسط در پردازش کشاورزی و بازرگانی 	<ul style="list-style-type: none"> - تغییر فرهنگ کشاورزی و بازسازی کشت دامداری با در نظر گرفتن دستاوردهای علم، فناوری و مدیریت - شناسایی محصولات تولید انبوه جهت بازارهای عمده صادرات - اتخاذ برنامه جدید برای توسعه بخش کشاورزی (تا سال ۲۰۲۰) - ترسیم و توسعه نظام مشوق‌های قانونی و اقتصادی برای ایجاد شرکت‌های بزرگ و متوسط کشاورزی مایل به کاربرد فناوری‌های نوین کشاورزی - افزایش مالیات بر اراضی واگذار شده که برای یک شخص بی‌استفاده مانده‌اند.
۲. اتخاذ سیاستی جدید برای منابع آبی کشور	<ul style="list-style-type: none"> - اتخاذ سیاست‌های کشورهای پیشرو 	<ul style="list-style-type: none"> - استفاده از پیشرفته‌ترین فناوری استخراج برای بهره‌مندی از ذخایر قابل توجه آب‌های زیرزمینی - دستیابی کامل به فناوری صرفه‌جویی و بهره‌وری در آب در حوزه کشاورزی - حل کامل مشکل تأمین آب تا سال ۲۰۵۰

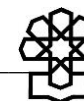
محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
۳. پشتیبانی جامع از کارآفرینی (نیروی پیش‌برنده اقتصاد ملی)	- پیش رو بودن کارآفرینی و اعمال استراتژی‌های جدید مرتبط با آن	- بالا بردن سطح فرهنگ کسب‌وکار و تشویق ابتکارات کارآفرینی - حمایت از بنگاه‌های خرد و متوسط - توسعه بازارهای داخلی با تشویق ابتکارات تجاری محلی - تبیین سازوکار مسئولیت‌پذیر برای مقامات دولتی که موانع کاذب در راه کارآفرینی ایجاد می‌کنند - ایجاد شرایط و پایه‌های مناسب برای تبدیل شرکت‌های کوچک و کارآفرین‌های مجزا به سطح متوسط - اطلاع قوانین در جهت تفکیک مفاهیم تجارت‌های خرد، متوسط و کلان - لغو کلیه مجوزها و پرونده‌هایی که مستقیماً بر امنیت زندگی شهروندان تأثیر نمی‌گذارند تا پایان نیم سال اول ۲۰۱۳ و جایگزینی آنها با اظهارنامه - ایجاد یک نظام حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان با حذف نظام چندمرحله‌ای تصمیمات قضایی - اعمال اصل «تجارت قدرتمند، دولت قدرتمند» با ایجاد تعامل و گفت‌وگو مطمئن در همکاری بخش‌های دولتی و خصوصی و تحکیم و حمایت کارآفرینان - تصویب طرح ایجاد اتاق ملی کارآفرینان و ایجاد الگوی مفهومی عضویت الزامی در اتاق ملی کارآفرینان در دولت و ارائه به مجلس در سه‌ماهه آتی - واگذار کردن شرکت‌ها و خدمات غیراستراتژیک به بخش خصوصی و شروع برنامه «IPO - مردمی» (پیش‌فروش سهام) جهت توزیع ثروت ملی برای مردم.
۴. اصول نوین سیاست اجتماعی، امنیت اجتماعی و مسئولیت شخصی	۱. ثبات در جامعه (رعایت استانداردهای اجتماعی)	- هدف اساسی، تأمین امنیت اجتماعی و رفاه شهروندان است. - تضمین حداقل استانداردهای اجتماعی توسط دولت جهت جلوگیری از رشد فقر از طریق رعایت اصول ذیل: - گسترش مجموعه نیازهای فردی و افزودن موضوعات آموزش، بهداشت به آن، تغذیه سالم و شیوه زندگی سالم، تأمین نیازهای معنوی، اطلاعاتی و غیره - محاسبه هزینه تأمین نیازهای فردی با ارقام واقعی (بهبود وضع آمار و سنجش) - افزایش مرحله‌ای استانداردهای کیفیت زندگی مربوط با رشد اقتصادی
۲. سیاست‌های حمایتی		- پشتیبانی از گروه‌هایی که به حمایت اجتماعی نیاز بیشتری دارند - بهبود مداوم نظام تأمین اجتماعی و بازنشستگی و حمایت همواره از مادران و کودکان

محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
		<ul style="list-style-type: none"> - حمایت‌های اجتماعی از بیکاران در راستای یادگیری و بازآموزی حرفه جدید - ایجاد شرایط لازم برای کارفرمایان جهت جذب فعالانه افراد سطوح آسیب‌پذیر (خصوصاً افراد دارای معلولیت توسط آنها)
	۳. تمرکز بر حل مشکلات عدم تعادل و موازنه اجتماعی در مناطق	<ul style="list-style-type: none"> - تقویت همکاری عملکرد مقامات دولتی در زمینه توسعه منطقه‌ای (شناسایی پروژه‌های ضروری در مناطق توسط دولت در نیمه اول سال ۲۰۱۳) - لزوم تصویب برنامه توسعه شهرهای کوچک توسط دولت و استانداران در سال ۲۰۱۳ جهت ایجاد پروژه‌های صنعتی در بلندمدت و تبدیل شدن به شهرهای مترکم دور از مرکز و ارتقای سطح زندگی مردم محلی و تأمین کار جوانان روستاها - طراحی و تصویب برنامه جامع حل مشکلات مهاجرت جهت حفظ نیروهای ماهر و کنترل مهاجرت از کشورهای همسایه - انجام اقدامات تکمیلی دولت با همکاری استاندارها جهت توسعه مناطق مرزی کشور
۵. مدرنیزه کردن سیاست‌های تأمین اشتغال و دستمزد	- تأمین شغل برای همه مردم توسط برنامه‌های اجرا شده در کشور	<ul style="list-style-type: none"> - ادغام تمام برنامه‌های مصوب در حوزه توسعه کارآفرینی و حمایت از تجارت - توسعه مکانیسم‌هایی برای تخصیص بودجه به مناطق با نرخ بالای بیکاری و درصد بالای افراد کم‌درآمد (مسئولیت این برنامه‌ها برعهده نخست‌وزیر و استانداران) - تشکیل یک الگوی نوین روابط کاری شامل پشتیبانی از کارآفرینی با توجه به منافع کارمندان - اتخاذ رویکردهای نوین در ارتباط با میزان دستمزدها و از بین بردن نابرابری‌های موجود.
سیاست‌های اجتماعی مدنظر در مرحله جدید		
۱. حمایت از مادران (پیام به زنان)	۱. حمایت‌های خاص از دختران	<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد کیفیت بالای آموزش، شغل مناسب و آزادی، فرصت استفاده از فعالیت‌های بانکی و رانندگی خودرو برای دختران - حفظ احترام به دختران، همسران و مادران و جلوگیری از هرگونه بی‌احترامی و خشونت - مقابله جدی دولت با موارد فحشاء، برده‌کشی جنسی و نگاه ابزاری به زنان - انجام حمایت‌های خاص از خانواده‌های تک‌والد و ارائه برنامه شغلی منعطف و شرایط کار در منزل برای آنها - جذب زنان در مدیریت اجتماعی و دولتی مخصوصاً در سطوح محلی و منطقه‌ای

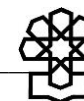
محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
	۲. حمایت از کودکان (بهترین‌ها برای کودکان)	<ul style="list-style-type: none"> - حمایت از مادران تنها و تشدید مجازات عدم پرداخت نفقه کودکان - ارائه فرصت داشتن بهترین آموزش برای نسل جوان (برنامه بالاپان، برنامه پوشاک، مدارس تیزهوشان) - بررسی قوانین در زمینه حمایت از مادران و کودکان و اصلاح قوانین خانواده و ازدواج - تشدید مجازات برای جنایت علیه مادر و کودک - اصلاحات در نظام حمایت از فرزندآوری و حمایت از خانواده‌های بزرگ - تأمین برابری جنسیتی و فرصت‌های برابر زنان با مردان
۲. سلامت ملت پایه و اساس آینده موفقیت‌آمیز	- نوسازی بلندمدت نظام ملی بهداشت و درمان	<ul style="list-style-type: none"> - اعمال استانداردهای یکسان کیفیت خدمات پزشکی در تمام مناطق کشور - ارائه خدمات پزشکی باکیفیت و در دسترس - تأمین، تشخیص و درمان پزشکی طیف وسیع بیماری‌ها - پیاده‌سازی خدمات «پزشک هوشمند»، پیشگیری و درمان از راه دور و «پزشکی الکترونیک» - پوشش تمام کودکان زیر ۱۶ سال کشور با طیف گسترده‌ای از خدمات پزشکی - بهبود کامل آموزش پزشکی، تأمین نظام دانشگاه‌های پزشکی با استفاده از مؤسسات تخصصی آموزشی سطح متوسطه - اولویت بخش فعالیت علمی، تحقیقات دانشگاه‌های پزشکی با مشارکت بخش خصوصی و دولتی - افزایش حضور بخش خصوصی و دستیابی سریع به بیمارستان‌ها و مؤسسات خصوصی - افزایش اعتبار بین‌المللی دانشگاه‌ها و مؤسسات پزشکی - تربیت بدنی و ورزش باید یک مسئله خاص برای دولت شود - انجام اقدامات مربوط به توسعه تربیت بدنی، ورزش و پژوهش‌های استاندارد و ساخت‌وساز و تولیدات ورزشی توسط دولت و مقامات محلی
۳. دانش و مهارت‌های حرفه‌ای علائم کلیدی سیستم آموزش و بازآموزی	۱. اولویت‌بندی فعالیت‌ها در زمینه آموزش و پرورش (ملت تحصیلکرده باسواد از طریق سیاست سوادآموز تابعی)	<ul style="list-style-type: none"> - «سوادآموزی تابعی عبارت است از: آموختن سواد با تأکید به نیازها و مهارت‌هایی که فرد برای زندگی در اجتماع نیاز دارد» - اتخاذ روش‌های جدید آموزش و پرورش پیش‌دبستانی - برابری فرصت‌های اولیه با برنامه بالاپان تا سال ۲۰۲۰ - پوشش ۱۰۰ درصدی کودکان در آموزش و پرورش دبستانی

اقدامات	سیاست‌ها	محورها و رویکردها
<ul style="list-style-type: none"> - تأمین توسعه آموزش فنی و حرفه‌ای مهندسی پیشرفته با اعطای گواهینامه‌های استاندارد بین‌المللی (جهت برآورده‌سازی نیازهای کنونی و احتمالی اقتصاد ملی و تأمین شغل جمعیت) - توسعه فعالیت‌های پژوهشی و علمی، توسعه دانشگاه‌های دارای استقلال آکادمیک علاوه بر بهبود بخشیدن برنامه‌های آموزشی خود - افزایش و آشکار شدن مسئولیت اجتماعی تجارت خصوصی، سازمان‌های غیردولتی و خیریه‌ها در آموزش و پرورش از طریق (ایجاد شبکه‌ای از مشارکت‌های بخش خصوصی و دولتی برای توسعه آموزش عالی و تکمیلی، توسعه نظام چند لایه از کمک‌های مالی برای آموزش، ایجاد یک سیستم از مؤسسات تخصصی و آموزش علمی تحقیقاتی و آموزش کاربردی در سراسر کشور، با توجه به خصوصیات منطقه، قانونگذاری و تجربه عملی در تولیدات از سال دوم دانشگاه) - نوین کردن روش‌های تدریس با ایجاد مراکز منطقه‌ای به صورت فعال و توسعه نظام آموزشی آنلاین، ایجاد دسترسی برای همه از طریق آموزش از راه دور و آموزش آنلاین - خلاصی از رشته‌های علمی و آموزشی غیرضروری یا منسوخ شده و تغییر جهت و تأکید بر برنامه‌های درسی آموزش و پرورش متوسط عالی که در آن مهارت‌های علمی با دریافت تخصص عملی است. - ایجاد برنامه‌های آموزشی و مؤسسات لازم جهت کارآفرینی و تجارت 		
	<ul style="list-style-type: none"> - تدوین استراتژی بسیار واقع‌بینانه و عملگرا - عدم تمرکز بر برنامه‌ها و تحقیقات پرخرج - انتقال فناوری مورد نیاز کشور و آموزش متخصصان برای استفاده از آن - تبدیل شدن به بخشی از انقلاب فناوری با مشارکت فعالانه در پروژه‌های علمی تحقیقاتی عظیم بین‌المللی - انجام اقدامات توسط مقامات دولتی برای همکاری مابین علم و تجارت، شناسایی بخش‌های متقابل صنعتی که در آنها انتقال فناوری امکان‌پذیر است. - ترسیم نقشه راه‌های مشخص برای تشکیل چشم‌اندازهای ملی - ارائه تعریف قانونی همکاری‌های بخش‌های دولتی و خصوصی - انجام قانونگذاری مربوط به حق ثبت و تکثیر اختراع 	<p>۲. سیاست جدید توسعه پژوهش نوآورانه</p>

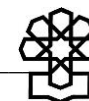
محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
		<ul style="list-style-type: none"> - تدوین مفهوم جدید سیاست دولتی امور جوانان
۴. تحکیم امور دولتی و توسعه دموکراسی قزاقستان	۱. تکمیل نظام طراحی و پیش‌بینی دولتی	<ul style="list-style-type: none"> - با هدف ایجاد نوعی جدید از حاکمیت دولتی در راستای خدمت به جامعه و تحکیم امور اجرایی و تقویت مسئولیت نهادهای دولتی در طراحی و برنامه‌ریزی از طریق: - بازنگری اسناد استراتژیک در مورد استراتژی رشد قزاقستان ۲۰۵۰ - ابداع مفهوم جدید به‌کارگیری بازرسی دولتی - تشکیل سیستم‌های گوناگون ضدبحران جهت جلوگیری از وضعیت‌های بحرانی
	۲. تمرکززدایی حاکمیت	<ul style="list-style-type: none"> - اقدام جهت تقسیم مسئولیت‌ها و وظایف بین مرکز و مناطق - تقویت مقامات اجرایی و محلی از هر طریق ممکن و تأمین منابع مالی و انسانی آنها - قرار دادن امکان حل مسائل محلی به‌طور مؤثر در اختیار شهروندان از طریق مقامات اجرایی محلی - تأیید برنامه رشد حاکمیت خودگردان محلی جهت افزایش کیفیت حکومت در سطح روستاها - تقویت نظارت اجتماعی و نقش مردم در امور محلی با برگزاری انتخابات جهت برگزیده شدن حاکمان بخش و روستا - برگزیده شدن ۲۵۳۳ حاکم بخش و روستا و ۵۰ حاکم شهرستان (۹۱/۷ درصد از کل تعداد حاکمان سطوح مختلف) طی انتخابات - پیاده‌سازی تمرکززدایی قبل از همه به‌عنوان تغییر نظام اداره دولت و تغییر نظام حل‌وفصل مسائل در محل در راستای تقویت قدرت مجلس.
	۳. دستگاه دولت حرفه‌ای (خدمت به مردم و دولت بالاتر از همه چیز)	<ul style="list-style-type: none"> - بهبود کیفیت نیروی انسانی خدمات دولتی از طریق به‌کارگیری روش‌های تکمیل یافته‌گزینه‌ش و آموزش حرفه‌ای تصمیمات مدیریتی در سطح دولت باید جوابگوی معیارهای زیر باشد: - حسابداری نتایج بلندمدت، نه فقط کوتاه‌مدت - حسابداری اثر فرآیندها (حزبی) از تصمیمات مدیریتی - تأمین قواعد عادلانه رقابت و آزادی کارآفرینی - حذف وظایف تفسیرپذیر شغلی کارمندان دولتی و تنظیم شفاف قانونی فعالیت - شروع اصلاحات در دستگاه دولتی با قوانین جدید سیستم خدمات دولتی (تشدید اقدامات ضدفساد مالی، افزایش شفافیت انتخاب کارمندان دولت و به‌کارگیری اصول شایسته‌سالاری)

اقدامات	سیاست‌ها	محورها و رویکردها
<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد کمیسیون ملی سیاست منابع انسانی - تشکیل طبقه جدید مدیران حرفه‌ای «گروه A» که مسئول پیاده‌سازی جهات خاص سیاست‌های دولتی را برعهده خواهند داشت. - «گروه A» در وهله اول شامل دبیران اجرایی و رؤسای دستگاه‌های استانداری، رؤسای کمیته‌ها، شهرداران و استانداران خواهد بود. - اجرا و پیاده‌سازی مکانیسم جدید ارتقای شغلی کارمندان دولتی - تأکید خاص بر افزایش کیفیت خدمات دولتی با هدف نزدیک شدن ارتباط دستگاه دولت با مردم در جهت ارائه خدمات دولتی مؤثر و سریع به شهروندان - تصویب پیش‌نویس قانون «در مورد خدمات دولتی»، آزادسازی ارگان‌های دولتی از اجرای وظایف نامربوطه و افزایش استقلال مؤسسات دولتی و اجرا با ایجاد مکانیسم جدید تشکیل بودجه‌های محلی 		
<ul style="list-style-type: none"> - عدم دخالت دولت در تجارت از طریق ثبات حقوق مالکیت، تضمین حفاظت مسئولیت‌های قراردادی، مراقبت از ایجاد زیرساخت‌های تجاری داخلی - شروع مرحله بعدی نوسازی نظام حقوقی ملی از طریق انجام اقدامات نظام‌مند مورد نیاز در ارتقای رقابت‌پذیری نظام حقوقی در تمام شاخه‌های بنیادی خود (حقوق عمومی و شخصی)، آغاز اصلاحات قوانین از قوانین دادرسی کیفری و جلوگیری از جنایات در جرائم اقتصادی، آماده‌سازی و تهیه ۴ طرح قانونی جدید به مجلس (آیین دادرسی کیفری، جنایی، جزایی و قانون جرائم اداری) 	<p>۴. ایجاد سیستم جدی همکاری با جامعه تجاری توسط دستگاه دولتی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - نظم و انضباط در همه چیز - عدم تحمل کوچکترین جرائم، قلدری و بی‌فرهنگی، آزاد شدن از پوچگرایی حقوقی، احساس بی‌نظمی و اختلاف - ایجاد جو عدم تحمل به جنایت کوچک، تقویت امنیت اجتماعی، حفظ نظم عمومی - در نظر گرفتن مجازات رفتار مخمل در اماکن عمومی - ایجاد ارتباط بین رفتار مخرب اجتماعی با شرایط به دست آوردن شغل 	<p>۵. پیروی دولت از اصول «تحمل صفر»</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - تشدید مبارزه علیه فساد از طریق تکامل قانونگذاری علیه فساد - هدف از بین بردن کامل پدیده فساد (به‌عنوان خطر امنیت ملی) است. 	<p>۶. ایستادن دولت و جامعه به‌صورت متحد علیه فساد</p>	

محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
	۷. ادامه دادن به اصلاحات سازمان‌های امنیت عمومی و اطلاعات	<ul style="list-style-type: none"> - ادامه اصلاحات در مقامات انتظامی در جهت تقویت استقلال - تهیه برنامه برای ارتقای دستمزد در حقوق بازنشستگان کارمندان دستگاه‌های انتظامی - تهیه طرح سیاست منابع انسانی ارگان‌های انتظامی - ایجاد یک کمیته دائمی براساس کمیسیون اعتبارسنجی در خصوص سیاست منابع انسانی ارگان‌های انتظامی - تشکیل گروه کاری بین ادارات جهت تهیه برنامه ادامه نوسازی سیستم ارگان‌های انتظامی - رهایی یافتن از بروکراسی اداری اضافی و استفاده فعال از فناوری‌های اطلاعاتی جدید - ایجاد مؤسسات حل اختلافات در بیرون دادگاه جهت کاهش پرونده‌ها و ایجاد مکانیسمی جهت حل مسائل نه‌چندان مهم و جزئی خارج از دادگاه - انجام اصلاحات و افزایش مؤثر فعالیت خدماتی و نوسازی پایه‌های تجهیزاتی خدمات گمرکی - تهیه برنامه جامع مخصوص توسعه خدمات گمرکی و بهبود مرز کشور توسط شورای امنیت، دستگاه رئیس‌جمهور و مقامات دولت
۵. سیاست‌های خارجی سازگار و قابل پشتیبانی - ارتقای منافع ملی و تقویت امنیت منطقه‌ای و جهانی	۱. حفظ اولویت‌های کشور و اقدام در همان جهت‌ها ۲. مدرنیزه کردن سیاست خارجی کشور (براساس اصول عملگرایانه) تنوع در سیاست‌های خارجی، توسعه دیپلماسی اقتصادی و تجاری، برقراری ثبات در آسیای مرکزی و از بین بردن تعارض‌ها	<ul style="list-style-type: none"> - ادای سهم خود در حمایت از همه اقدامات پیشرفته بین‌المللی در امنیت جهانی، تقویت امکانات دفاعی و نظامی خود و شرکت در مکانیسم‌های مختلف بازدارندگی دفاعی - اولویت‌های کشور ما ثابت است: توسعه همکاری با همسایگان، روسیه، چین، آسیای مرکزی و همچنین ایالات متحده، اتحادیه اروپا و کشورهای آسیا - تقویت اتحادیه گمرکی و فضای مشترک اقتصادی - ایجاد اتحادیه اقتصادی اوراسیا - ایجاد تعادل در سیاست خارجی (به معنای توسعه روابط دوستانه و قابل پیش‌بینی با همه کشورهای که نقش اثرگذاری در امور جهانی دارند و برای قزاقستان منفعت‌بخش می‌باشند). حرکت در راستای اولویت‌های سیاست‌های خارجی شامل:<ul style="list-style-type: none"> ۱. تقویت امنیت ملی و منطقه‌ای ۲. توسعه فعالانه دیپلماسی اقتصادی و تجاری ۳. افزایش همکاری‌های بین‌المللی در زمینه‌های فرهنگی، علمی، آموزشی و اجتماعی و سایر زمینه‌های مربوط

اقدامات	سیاست‌ها	محورها و رویکردها
<p>۴. تقویت دفاع از شهروندان، خانواده‌ها و اشخاص در خارج از کشور</p> <p>۵. ایجاد ثبات در آسیای مرکزی از طریق همگرایی در آن</p> <p>۶. پیشنهاد فرم جدید گفتگو به‌عنوان جی‌گلوبال (G-Global) در انجمن اقتصادی آستانه جهت متحد کردن تلاش‌های همه در ایجاد یک نظم جهانی عادلانه و امن</p> <p>۷. تلاش جهت حل‌وفصل وضعیت سیاسی و بازسازی افغانستان</p> <p>۸. حرکت در راستای فرآیند حل‌وفصل و صلح‌آمیز در منطقه خاورمیانه</p> <p>۹. برقراری ارتباطات نزدیک‌تر با کشورهای جنوب شرقی آسیا</p> <p>۱۰. طراحی مدل دفاع ملی و همکاری با سایر کشورها و سازمان‌ها</p> <p>۱۱. همکاری نزدیک با کشورهای عضو سازمان پیمان امنیت جمعی و تقویت قدرت دفاعی نیروهای جمعی واکنش سریع</p>		
<p>– یک دولت، یک جامعه و یک ملت</p> <p>– پایه میهن‌پرستی، حقوق برابر همه مردم و مسئولیت مشترک آنها در حفظ شرف وطن</p> <p>– طرح‌ریزی برنامه‌ای جهت رشد ورزش جمعی و نخبگان ورزشی با استفاده از تجربیات پیشرو جهانی (ملت سالم توانایی رقابت دارد)</p> <p>– نگاه به میهن‌پرستی به‌صورت عملگرایانه و تضمین کیفیت زندگی، امنیت، امکانات برابر و آینده برای تک تک شهروندان توسط دولت</p> <p>– ساختن نوعی سیستم سیاسی که در آن تا سال ۲۰۵۰ تک تک شهروندان قزاقستان نسبت به فردا و آینده اطمینان کامل داشته باشند.</p>	<p>حفظ و تقویت انسجام اجتماعی</p>	<p>۶. میهن‌پرستی</p> <p>۶-۱. میهن‌پرستی جدید (اساس موفقیت در جامعه چند قومی و چند مذهبی)</p>
<p>– تفکیک و تضييع حقوق براساس ویژگی‌های قومی وجود نخواهد داشت.</p> <p>– جامعه‌ای با امکانات برابر ساخته شود و همه در آن نزد قانون برابرند.</p> <p>– سروسامان بخشیدن به سیاست‌های شغلی و استخدام بهترین افراد در دولت‌های محلی بدون در نظر گرفتن دلایل قومی معیار در جامعه یکی است و آن اخلاق والا و حرفه‌ای بودن است و دوره حکمرانی تک‌ملیتی از بین رفته است.</p> <p>– برای ایجاد و نگهداری از صلح و ثبات از هرگونه فتنه‌انگیزی و تقسیم‌بندی‌های قومی و اختلاف‌افکنی باید جلوگیری شود.</p>	<p>حقوق، امکانات، روابط و مسئولیت برابر برای همه قزاقستانی‌ها</p>	<p>۶-۲. برابری حقوقی شهروندان با ملیت‌های مختلف</p>

محورها و رویکردها	سیاست‌ها	اقدامات
۳-۶. زبان قزاقی و تثلیث زبان‌ها	سیاست زبانی جهت تحکیم ملت قزاق	- توسعه از طریق استفاده فعال از زبان قزاقی به‌عنوان هسته روحی ملت و چاره‌اندیشی درباره آن - مدرنیزه کردن زبان قزاقی، تغییر الفبای زبان به الفبای لاتین از سال ۲۰۲۵ و مشارکت دادن همه اقشار - تسلط ۹۵ درصد مردم به زبان قزاقی تا سال ۲۰۲۵ میلادی - تشویق مردم به تسلط به سه زبان، قزاقی، روسی و انگلیسی - تسلط به زبان روسی مزیت ملت است و باید آن را حفظ و تقویت کرد و در آموزش زبان انگلیسی جهش پیدا شود.
۴-۶. فرهنگ، سنت و هویت	حفظ فرهنگ و سنت ملی خود	- حفظ اتحاد قزاق‌ها - عدم اعتقاد و توجه به مسئله تقسیم ملت به «قزاق‌های اصیل» و «قزاق‌های غیراصیل» و رفع هرگونه اختلاف‌افکنی
۵-۶. نقش روشنفکران ملت	توجه ویژه به نقش روشنفکران به‌عنوان پایه دیدگاه‌های معاصر جامعه	- روشنفکران باید نقش اصلی را در طراحی مدل مذهبی و چشم‌انداز آینده کشور ایفا کنند و روشنفکران نیروی پیشبرد در تحکیم ارزش‌های ملی هستند. - ادامه ایجاد ذهنیت تاریخی ملت (هویت همه قزاقستانی‌ها محرک اصلی ذهنیت تاریخی است). - ارزش‌های اتحاد و تفاهم اساس جامعه و اساس دوستی ویژه قزاقستانی‌ها باید باشد.
۶-۶. دین در قزاقستان قرن ۲۱	وجود حق انتخاب برای همه در چارچوب قانون	- ایجاد ذهنیت دینی که با سنت و شاخص‌های فرهنگی کشورمان همخوان است. - اتخاذ بهترین مدل‌های رفتار برای ملت - مبارزه دولت و شهروندان در یک جبهه با اشکال مختلف تندروی، افراط‌گرایی و تروریسم - متوقف کردن افراط‌گرایی با بهبود قانونگذاری ضدتروریستی - متوقف کردن جدی فعالیت‌های تشکل‌های نامتعارف و جریان‌های شبه‌دینی شبهه‌برانگیز - تقویت فعالیت‌های پیشگیرانه ضدافراط‌گرایی دینی در جامعه خصوصاً بین جوانان - ایجاد بستر جدیدی جهت حل اختلافات دینی در پایه عرصه گفتگوی رهبران ادیان سنتی و جهانی - آماده بودن به‌عنوان میانجی جهت حل اختلافات دینی و قومی در منطقه، در چارچوب خاورمیانه بزرگ و حتی جهان - طرح‌ریزی برنامه دولتی مبارزه با افراط‌گرایی و تروریسم دینی (بدون دخالت دولت در مسائل داخلی تشکیلات دینی)
۷. آینده درخشان قزاقستان		- در سال ۲۰۵۰ مردم قزاقستان و ارزش‌های آن اینها خواهد بود: اقشار تحصیلکرده آزاد و مسلط به سه زبان، صلح‌طلب، آماده دریافت دانش جدید، متمرثمر، میهن‌دوست. بهترین آموزش و درمان، حکمفرمایی قانون - لزوم حفظ شرایط هویت فرهنگی خود (زبان، معنویت، سنت و ارزش‌ها)

جدول ۳. خلاصه وضعیت قزاقستان در برخی شاخص‌ها

شاخص	وضعیت در ۲۰۱۳ (درصد)	پیش‌بینی وضعیت در ۲۰۱۵ (درصد)	پیش‌بینی و هدف‌گذاری وضعیت در ۲۰۲۰ نسبت به ۲۰۱۳	پیش‌بینی و هدف‌گذاری وضعیت در ۲۰۵۰ نسبت به ۲۰۱۳
کسری بودجه نسبت به تولید ناخالص داخلی	۲/۱	۱/۵		
سهم تجارت خرد و متوسط			افزایش حداقلی ۲ برابری (تا ۲۰۳۰)	
سهم صادرات مواد خام در حجم کل صادرات			افزایش ۲ برابری (تا ۲۰۲۵)	افزایش ۳ برابری
انرژی‌های جایگزین تجدیدپذیر				حداقل ۵۰ درصد از مصرف انرژی
حجم حمل‌ونقل از قزاقستان			افزایش ۲ برابری	افزایش ۱۰ برابری
حجم گردش تبادل جهانی اطلاعات توسط قزاقستان			حداقل ۲ یا ۳ درصد (تا ۲۰۳۰)	افزایش حداقل ۲ برابری
سهم محصولات کشاورزی در تولید ناخالص کشور				افزایش ۵ برابری
حجم کمک دولت به کشاورزی			افزایش ۴/۵ برابری	
وضعیت تأمین آب			حل مشکل تأمین آب آشامیدنی شهروندان	حل مشکل آبیاری (تا ۲۰۴۰) و حل کامل مشکل تأمین آب برای همیشه

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۵۳۴۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: جهت‌گیری‌ها و اهداف اساسی استراتژی ۲۰۵۰ کشور قزاقستان

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه توسعه و برنامه‌ریزی)

تلخیص: ایمان تهرانی

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: کاظم جلالی (ریاست مرکز پژوهش‌های مجلس)

ویراستار تخصصی: سیدمحسن علوی‌منش، سیدعلی روحانی

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. چشم‌انداز
۲. استراتژی
۳. برنامه‌ریزی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۱/۲۳